

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Valtakunnallinen PIMA-strategia

ympäristöneuvos Anna-Maija Pajukallio
MUTKU-päivät 16.3.2016

Ympäristöministeriön pimapotiimi

YMPÄRISTÖNSUOJELUOSASTO/materiaalitalousyksikkö

- *Kunnostaminen, tutkimus- ja kunnostusohjelma, kokeiluohjelma*
- Ella Särkkä
- Anna-Maija Pajukallio, yksikön päällikkö

YMPÄRISTÖNSUOJELUOSASTO/päästöt ja riskit –yksikkö

- *Pilaantuneet maa-alueet ja niiden sääntely*
- Merja Huhtala
- ÖSRA ja JASKA
- Erja Werdi, YSO/LYMO
- Valtion jätehuoltotyöjärjestelmän uudistaminen, YSLin pimapykälät
- Oili Rahnasto, yksikön päällikkö

LUONTOYMPÄRISTÖOSASTO/vedet ja meret -yksikkö

- *Pohjavesinäkökulma*
- Juhani Gustafsson/LYMO

Valtakunnallinen PIMA-strategia

- Hyväksyttiin joulukuussa
- Lämmin kiitos kaikille valmisteluun osallistuneille !
- Jalkauttaminen alkanut, mm.
 - Tutkimus- ja kunnostusohjelma
 - Kokeiluhanke
 - Keskittäminen
 - MATTI-kehittäminen
 - MASAMARA-asetus

Riskienhallintastrategian päämäärä ja tavoitteet

STRATEGIAN TAVOITTEET

1. Riskikohteet tunnistetaan, tutkitaan ja kunnostetaan järjestelmällisesti.
2. Alueidenkäyttö ja pilaantuneiden maa-alueiden riskinhallinta tukevat toisiaan kestävien kokonaisratkaisujen saavuttamiseksi.
3. Tietojärjestelmät tukevat suunnittelua ja päätöksentekoa käyttäjälähtöisesti.
4. Kunnostusmenetelmät ovat kustannustehokkaita, säästävät luonnonvaroja, minimoivat haitalliset ympäristövaikutukset ja edistävät kiertotaloutta.
5. Menettelytavat ovat vuorovaikutteisia ja toimijoiden työnjako, vastuut ja velvoitteet ovat selkeitä.
6. Toiminta ja viestintä ovat avointa, läpinäkyvää ja vuorovaikutteista.

STRATEGIAN PÄÄMÄÄRÄ

Pilaantuneiden maa-alueiden riskit terveydelle ja ympäristölle on saatu hallintaan kestäväällä tavalla vuoteen 2040 mennessä.

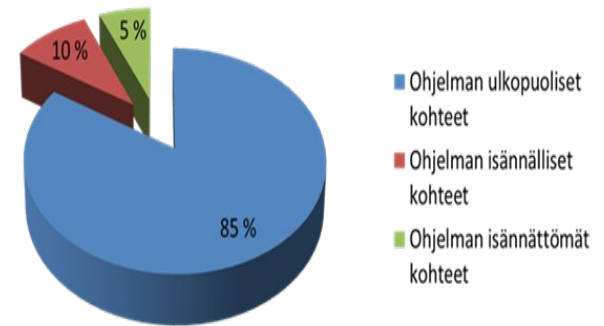
Toteuttamisen keinoja

Valtakunnallisen tutkimus- ja kunnostusohjelman kohteet ja tavoitteet

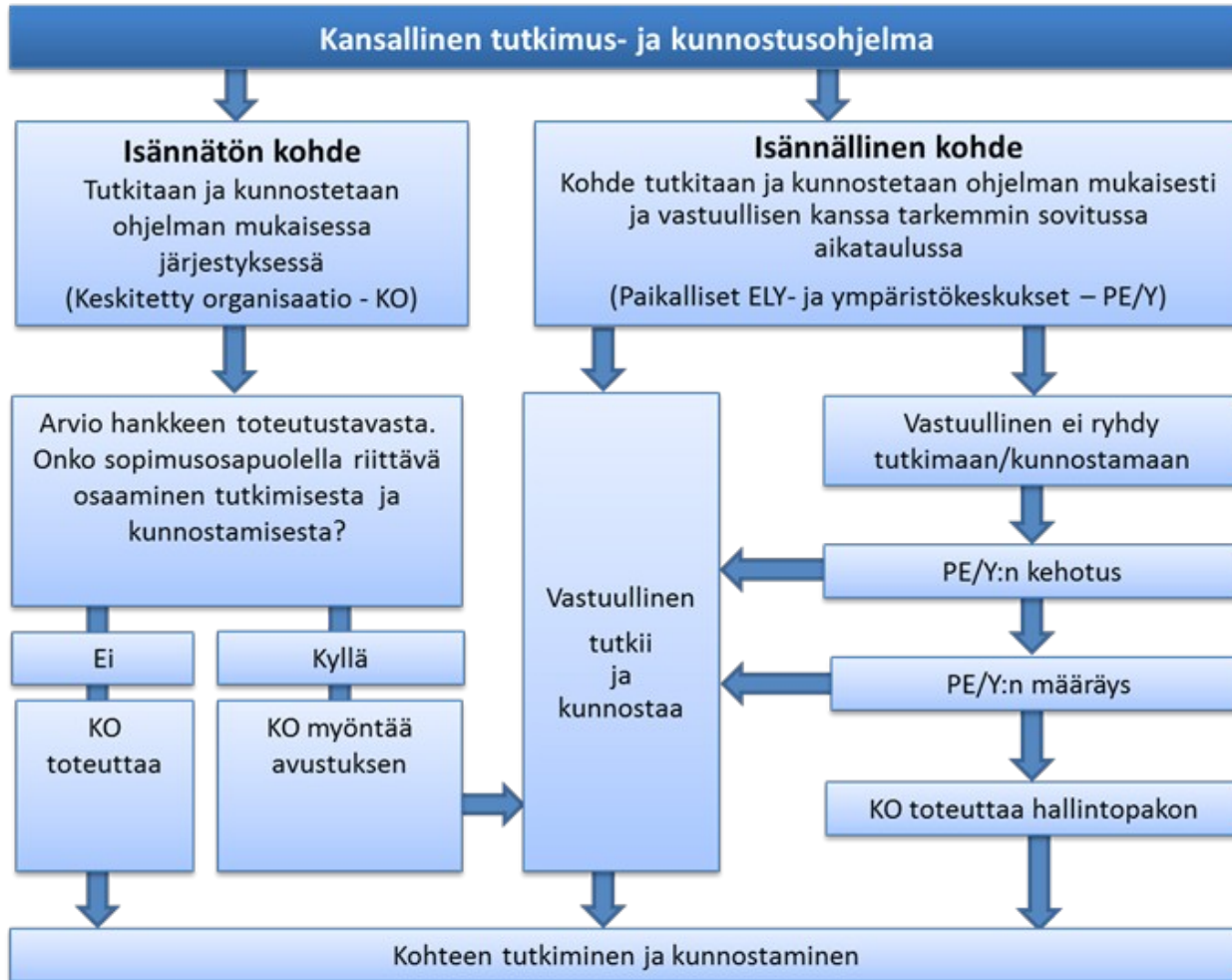
- Ohjelman tavoitteena on
 - priorisoida ympäristön ja terveyden kannalta kiireelliset kohteet ja
 - edistää näiden systemaattista tutkimista ja riskienhallintaa

- Alustavan arvion mukaan näiden ohjelmakohteiden osuus kaikista kunnostuksista olisi noin 15 % (250 – 300 kpl/a) sisältäen isännättömät ja isännälliset kohteet.

- Ohjelmaa täydentää määräaikainen [kokeiluhanke \(2016 -2018\)](#)

Valtakunnallinen tutkimus- ja kunnostusohjelma

Talouden raameihin mukautettu arvio tutkimus- ja kunnostusohjelman resurssitarpeista

Valtakunnallisen tutkimus- ja kunnostusohjelma v. 2016 - 2040	Tutkimusohjelman kohteet 1 900 kpl		Kunnostusohjelman kohteet 1 100 kpl	
Ohjelman kohteet	Tutkittavat A1 v. 2016-20 700 kpl 15 milj. €	Tutkittavat A2 v. 2021-40 1 200 kpl 25 milj. €	Kunnostettavat A1 v. 2016-2027 400 kpl 80 milj. €	Kunnostettavat A2 v. 2028 - 40 700 kpl 140 milj. €
Ohjelman toteutuksen vuosikustannukset	150 kpl/v 3 milj. €	50 kpl/v 1,5 milj. €	35 kpl/v 7 milj. €	50 kpl/v 10 milj. €
Isännättömät ohjelman kohteet	300 kpl 6 milj. €	500 kpl 10 milj. €	150 kpl 30 milj. €	300 kpl 60 milj. €
Isännättömien kohteiden vuosikustannukset	50 - 60 kpl 1 milj. €	20 - 30 kpl 0,5 milj. €	5 - 15 kpl 3 milj. €	10 - 20 kpl 4 milj. €

Ympäristöhallinnon toimijoiden rooleista tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutuksessa

1/2

Ympäristöministeriö

- ohjaa toteutusta, järjestää ohjelman seurannan
- järjestää rahoituksen

Ohjelman toteutusvastuu PIRELYllä

- ohjelman kokoaminen, ylläpito, seuranta ja vuosiohjelmien laatiminen
- isännättömien VJHT-kohteiden tutkimukset, suunnittelu ja toteutukseen liittyvät hankinnat ja kilpailutus,
- neuvottelut ja sopimusten tekeminen kohteiden kunnostamisesta vastuussa olevien kanssa,
- ohjelman edistämiseen ja toteutukseen liittyvä tiedottaminen.
- Keskittämistä koskeva ELY-asetuksen muutos voimaan 1.4.2016

2/2

Paikallisten ELY-keskusten vastuulla on jatkossa

- normaalit viranomaistehtävät kuten lakisääteiset laillisuus-, lupa- ja yleisenedun valvontatehtävät.
- tutkimus- ja kunnostusohjelman edistämiseksi ELY-keskukset mm.
 - kartoittavat pilaantuneeksi epäiltyjä kohteita,
 - kokoavat niihin liittyvää tietoa (MATTI) sekä ylläpitävät MATTI-tietojärjestelmää
 - tuovat alueellisen tiedon VJHT –hankkeiden valmisteluun
 - valvovana viranomaisena neuvottelevat paikallisesti isännällisten kohteiden toteutuksesta

SYKE

- ylläpitää ja kehittää PIMA-tietojärjestelmiä
- osallistuu ohjelmaan ja sen seurantaan
- antaa asiantuntijatukea

Kestävät riskinhallintamenetelmät

- **Tavoitteena on**, että pilaantuneiden maiden riskinhallinnassa käytetään kunnostusmenetelmiä, jotka ovat **kustannustehokkaita, säästävät luonnonvaroja, minimoivat haitalliset ympäristövaikutukset ja edistävät kiertotaloutta. Cleantech – liiketoiminta alalla kehittyy.**
- **Toteutumiseksi** toimenpiteitä ovat mm. ohjauskeinojen kehittäminen (ml. hyötykäytön edistäminen ja lupaehtojen yhtenäistäminen) sekä tutkimus- ja rahoitusyhteistyön tehostaminen.
- Tavoitetta tukee konkreettisesti myös PIMA-kokeiluhanke (Hallituksen kärkihanke).

Hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelma biotalous ja puhtaat ratkaisut

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Toimenpide 3: Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksen ja maa-ainekierrätyksen kokeiluohjelma

Käynnistetään kansallinen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus- ja kokeiluohjelma kriittisimpien riskialueiden tutkimiseksi, vedenoton kannalta tärkeiden pohjavesialueiden suojelemiseksi, maa-ainesten hyötykäytön lisäämiseksi ja kotimaisten puhtaiden teknologioiden kehityksen (kestävät kunnostusmenetelmät) vauhdittamiseksi. Toteutetaan kiviaineshuollon ja rakentamisen kokeiluhanke, jossa kehitetään ja otetaan käyttöön sujuvan ja resurssitehokkaan kiviaineshuollon toimintamalleja ja prosesseja.

Aikataulu (kk/vvvv) ja vaiheistus		
Vaihe 1	Ohjelmantoteutus suunniteltu.	12/2015
Vaihe 2	Ensimmäisten pilaantuneiden maa-alueiden kokeilukohteiden käynnistäminen valtion jätehuoltotoinä, hyötykäyttöä ja kestävää kunnostamista tukevien päätöksentekomallien käyttöönotto.	2016
Vaihe 3	Täyden mittakaavan toteutus	1/2017
Vaihe 4	Kiviaineshuollon ja rakentamisen kokeiluhankkeen käynnistäminen	2016
Vaihe 5	Suunnitellut kokeilut ja toimenpiteet on toteutettu ja arvioitu.	12/2018
Panostukset	2016: 2,3 milj. euroa 2017: 2,0 milj. euroa 2018: 0,7 milj. euroa Yhteensä: 5,0 milj. euroa	

MASAMARA-asetus

- Uuden MARAMASA-asetuksen tavoitteena on tehostaa rakentamisessa syntyvien maa-ainesjätteiden sekä eräiden muiden jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa kestävän kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.
- Asetus pyrkii parantamaan alalla toimivien yritysten toimintaedellytyksiä riittävää ympäristönsuojelun tasoa vaarantamatta.
- MARAMASA-asetuksen kokonaisuudistus valmis keväällä 2017 ja uusi asetustulisi voimaan huhtikuussa 2017.
 - Sidosryhmäseminaari kesäkuussa?
 - Ympäristöhallinnon neuvottelupäivät MARAMASA-asetuksesta 22.11.2016
- SYKE asiantuntijana
 - Taustaselvitys rakentamisen maa-ainesjätteiden hyödyntämistä koskevan valtioneuvoston asetuksen valmistelemiseksi
 - Ympäristökelpoisuuden arviointiperusteet
- Rekisteröintimenettely ja mahdollisesti ei enää jätettä kriteerit betonimurskeelle

Maaperän tilan tietojärjestelmä

- MATTI-tietojärjestelmän tiedot on integroitu kansalliseen palveluväylään
 - ✓ Erilaisia käyttäjäprofiileja
 - ✓ Tiedon laadun parantaminen
- YM asettamassa ryhmän seuraamaan ja kehittämään järjestelmää
 - ✓ Tietojärjestelmän tekninen kehittäminen (SÄHKÖIINEN ASIOINTI, VAHTI, MASAMARA)
 - ✓ Sisällön kehittäminen
 - ✓ ”Rajoitteiden” uusiminen

Pilaantuneiden maa-alueiden kestävät riskinhallintakeinot (PIRISTE) – VN-TEAS

- VN-TEAS: Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimustoiminta
- PIRISTE-hanke valittiin toteuttamaan VN-TEAS-suunitelman tutkimusteemaa 4.3.3: Mitkä pilaantuneiden maa-alueiden riskinhallintakeinot ovat kustannustehokkaita ja edistävät kestävää kiertotaloutta?
 - Toteutus SYKE ja Aalto-yliopisto 3/2016-12/2016
- Taustalla havainto, etteivät olemassa olevat taloudelliset ja hallinnolliset ohjauskeinot vielä riittävästi tue **kestävien ja kiertotaloutta edistävien riskinhallintakeinojen** käyttöä
- Tavoitteena:
 - Edistää kestävien ja kiertotaloutta tukevien toimintatapojen osaamista, tarjontaa, käyttöönottoa ja kansainvälistä vientiä
 - Tukea PIMA-strategian ja PIMA-kokeiluhankkeen täytäntöönpanoa

Pilaantuneiden maa-alueiden kestävät riskinhallintakeinot (PIRISTE)

- Tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeessa:
 1. Kootaan tietoa nykyisistä riskinhallintatekniikoista ja menetelmistä niiden kestävyys arvioimiseksi sekä testataan kestävyys arviointimenetelmiä todellisissa PIMA-kohteissa
 2. Selvitetään maa-ainesjätteiden hyödyntämistä edistäviä ohjauskeinoja
 3. Arvioidaan nykyisiä PIMA-ohjauskeinoja ja tehdään kehittämissuhteita uusista ohjauskeinoista
 4. Arvioidaan suomalaisen riskinhallintaosaamisen vientipotentiaalia ja kartoitetaan keinoja viennin edistämiseksi
 5. Julkaistaan hankkeen tulokset mahdollisimman laajasti sidosryhmien hyödynnettäväksi

Kiitos!

anna-maija.pajukallio@ymparisto.fi

www.ym.fi

www.ymparisto.fi

